

Nr 106

Av herr Bergman m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Bidrag till musikkonservatoriet i Göteborg, m. m.

(Lika lydande med motion nr 126 i Andra kammaren)

Göteborgs musikkonservatorium, som varit föremål för riksdagens behandling vid ett flertal tillfällen och som på riksdagens initiativ erhöll statsanslag vid 1958 års riksdag och därefter erhållit årligt statsbidrag till verksamheten, står nu inför sitt tionde verksamhetsår i ett avgörande skede i sin utveckling.

Göteborgs orkesterförening har för budgetåret 1963/64 anhållit om 306 750 kronor i anslag för verksamheten. Kungl. Maj:t föreslår i statsverkspropositionen under VIII huvudtiteln en förstärkning av bidraget till konservatoriet med 20 000 kronor utöver de 185 000, som utgår för innevarande budgetår, vilket sammanlagt för 1963/64 blir ett anslag på 205 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär alltså ett med cirka 100 000 kronor lägre anslag än vad som är nödvändigt för att skolan skall kunna fungera ändamålsenligt, vilket bl. a. förutsätter ett elevantal av minst 75 mot nuvarande 70 elever. Erfarenheter vid konservatoriet bekräftar, att detta minimiantal är av utomordentlig betydelse för undervisningens normala funktion, särskilt i fråga om den kollektiva undervisningen. Trots stora ekonomiska svårigheter har det varit möjligt för konservatoriet att arbeta sig fram till närheten av den gräns som anses vara minimigräns. När nu det tionde verksamhetsåret skall börja, borde därför anslagsberäkningen göras med utgångspunkt ifrån den minimigräns som allmänt betraktats som det ur undervisningssynpunkt lägsta antalet. Direktören för kungl. musikhögskolan, som är inspektor för konservatoriet, uttalade den 30 oktober 1962 i sitt yttrande över anslagsframställningen:

Föreliggande ansökan går framför allt ut på möjligheten att öka elevantalet till 75, varjämte anhålles om förberedande åtgärder för ett förstatligande av konservatoriet från budgetåret 1964/65. Det är i främsta rummet ökningen av elevantalet som motiverar hemställan om en höjning av statsbidraget från nuvarande 185 000 kronor till 306 750 kronor. Såsom under-tecknad framhållit i sin till departementet ingivna, den 13 maj 1957 daterade utredning om Göteborgs musikkonservatorium, måste ett elevantal av 75 betraktas som ett minimum för att ett konservatorium skall kunna fullgöra alla de funktioner, som hör till dess verksamhet, alltså icke blott individuell undervisning utan även och i lika hög grad kollektiv sådan i form av ensemblespel samt orkester och körövningar. Med hänsyn härtill vill un-

dertecknad för sin del livligt rekommendera att konservatoriet får denna möjlighet till utbyggnad av sin verksamhet.

Skillnaden mellan den begärda anslagssumman och den av Kungl. Maj:t föreslagna avser självfallet icke att enbart täcka ökningen av elevantalet från 70 till 75 utan är framräknad med tanke på de kostnader, som hittills icke blivit täckta genom anslag.

Följande uppställning visar erhållna statsbidrag och de kostnader, som belastat verksamheten:

1959/60	statsbidrag	100 000	kronor	kostnader	114 334	kronor	54 elever
1960/61	»	135 000	»	»	151 484	»	56 »
1961/62	»	139 000	»	»	179 361	»	66 »
1962/63	»	185 000	»	»	?	»	70 »

Skillnaden mellan kostnader och erhållna statsbidrag har, tack vare bidrag från enskilda och institutioner i Göteborg, kunnat klaras. Till detta skall erinras om att de arbetsinsatser, som har gjorts på skolan av såväl lärare som skolans ledning, har utförts till kostnader, som ligger under de normala. Arbetsinsatserna har utförts på grund av det levande intresse som finns för konservatoriet i Göteborg. Härtill skall också erinras om att konservatoriet icke belastas med några kostnader för lokaler och instrument. Det är dock omöjligt att framgent arbeta under så knappa villkor, och det är orealistiskt att räkna med att kunna erhålla lärare och ledning på de villkor som hittills gällt.

Enligt ovanstående tablå har genomsnittskostnaden per elev och läsår de senaste åren hållit sig omkring 2 700 kronor. Som jämförelse kan följande anföras beträffande beräknade och aktuella normalkostnader för utbildning av denna art. 1947 års musikutredningsbetänkande, som framlades 1954, beräknade kostnaden för konservatoriet till 4 150 kronor per elev och läsår. Utgångspunkten var 75 elever och kostnaderna per läsår 310 000 kronor exkl. lokal- och materielkostnader. Den av riksdagen begärda särskilda utredningen om Göteborgs musikkonservatorium av år 1957 kommer fram till en årlig kostnad av 309 000 kronor. För kungl. musikhögskolan var motsvarande genomsnittskostnad ca 5 300 kronor per elev och läsår för undervisning av 50 blivande musikunderofficerare. Undervisningen motsvarar närmast musikleärodbildningen vid konservatoriet. Ungefär samma genomsnittskostnad kommer man fram till om man tar hela elevantalet och kostnaderna för Kungl. Musikaliska akademien med musikhögskolan.

I den nu föreliggande musikledarutredningen (SOU 1962: 51) beräknas lönekostnaden för rektor och lärare vid en 3-årig musikinstruktörsskola jämte 1-årig förskola, omfattande i sin helhet 66 elever, till sammanlagt 358 812 kronor, med genomsnittssiffran 5 400 kronor per elev och läsår. Härtill kommer särskilt driftbidrag med i runt tal 50 000 kronor per år. Redogörelserna över kostnaderna vid under skolöverstyrelsen sorterande musikskolorna i Ingesund och Framnäs konfirmerar här angivna kostnader. Det

av Göteborgs musikkonservatorium nu begärda anslaget på 306 750 kronor betyder en genomsnittlig kostnad av 4 100 kronor per elev och läsår.

Den ökning av anslaget med 20 000 kronor, som Kungl. Maj:t nu föreslår, får en annan vikt, när man tar i betraktande ATP-avgifterna, som kommit som en ny utgiftspost för konservatoriet. För 1963 beräknas denna kostnad till 15 000 kronor. I realiteten blir alltså anslagsökningen för undervisningen endast 5 000 kronor.

Frågan om Göteborgs musikkonservatoriums förstatligande, som varit uppe till behandling vid ett par tillfällen, torde nu vara mogen för ett slutligt ställningstagande. Verksamheten går nu in i sitt tionde verksamhetsår, och den har under denna tid visat livskraft och lämnat goda undervisningsresultat. Utöver de 16 elever, som under vårterminen 1960—höstterminen 1962 avlagt 24 slutexamina som musiklärare och kyrkomusiker, har ett motsvarande antal specialstuderande på skilda instrument slutfört sina studier och inlemmats i orkestrar eller annan musikalisk verksamhet. Tolv elever har sökt över till musikhögskolan för fortsatta eller avslutande studier. Innevarande vårtermin väntas ytterligare 6—7 elever avlägga sina slutexamina. Studietiden är normalt 4—6 år, beroende på studiemål.

Vi kan i detta sammanhang framhålla, att det nu synes vara möjligt att erhålla en god lösning av musikkonservatoriets lokalfråga. Genom intresserade institutioner och myndigheters medverkan förefaller det bli möjligt, att de ifrågasatta lokalerna kan ställas till förfogande, så att konservatoriet för lång tid erhåller goda betingelser för undervisningen.

I direktiven till den nu avlämnade musikledarutredningen framhåller ecklesiastikministern behovet av musikpedagoger och musikledare och betydelsen för folkbildningsarbetet så att utbildningen av sådana krafter förbättras. I flera sammanhang understryker utredningen i sitt betänkande det prekära läget och det skriande behovet av pedagoger. Inom konservatoriets nuvarande elevkår kan flertalet betraktas som presumtiva krafter även på detta område. Det bör vara rationellt och ekonomiskt att förstärka redan förefintliga institutioners resurser där så erfordras och kan ske, så att elever, som redan är på god väg i sina studier, kan få den fullständiga utbildning, som erfordras för allsidig verksamhet.

Det är uppenbart att Göteborgs musikkonservatorium fyller en för utbildningen och kulturlivet i Västsverige mycket viktig funktion, och att arbetet där, trots besvärande ekonomiska villkor, under de nio åren gett ett gott resultat. Musikaliska akademiens vitsord ger icke minst belägg härför. Det är uppenbart, att man icke kan vänta sig en lika framgångsrik fortsättning, om icke medel i rimlig omfattning ställs till förfogande och skolans ställning klarlägges genom beslut i förstatligandefrågan. Ur rättvisesynpunkt måste det anses självklart, att eleverna vid Göteborgs musikkonservatorium skall ha tillgång till undervisning i den omfattning som betygssfordringarna vid musikhögskolan kräver vid deras examinering. Skolans ställning i den högre undervisningen har ju erkänts genom beslut att eleverna får tillgodogöra sig statliga naturastipendier och studielån.

Med stöd av ovanstående hemställes,

att riksdagen måtte besluta
att till musikkonservatoriet i Göteborg för budgetåret 1963/
64 i bidrag anvisa ett anslag av 306 750 kronor, samt
att frågan om Göteborgs musikkonservatoriums förstatligande
fr. o. m. budgetåret 1964/65 toges upp till prövning.

Stockholm den 23 januari 1963

Per Bergman

Carl S:son Schmidt

Arvid Enarsson

Lisa Mattson

Harald Pettersson

Herbert Larsson